

N:o 96.

Af herr J. Bengtsson i Bjernalt, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om omarbetning af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Det ganska allmänna missnöje, som råder med ett flertal af bestämmelserna i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, har, som bekant, vid de senaste riksdagarne föranlett flera motioner om förändringar af eller tillägg till olika paragrafer i nämnda lag. Äfven vid innevarande riksdag lära motioner i sådant syfte blifva framlagda, och detsamma torde allt framgent blifva fallet, till dess de allmänt kända olägenheterna blifvit genom lagändring afhjulpna. För min del vill jag härmed gifva uttryck åt de önsknigar, som bland mina kommittenter företrädesvis göra sig gällande i fråga om ändringar af gällande väglag. Dessa beröra främst följande punkter:

Jemlikt § 19 af väglagen, hvilken § uppställer undantag från 8 §:ns föreskrift, att kostnaden för underhåll af ny väg, intill dess den ingått i vägdelning, för underhåll af bro m. m. bestrides ur väggkassan, åligger det nu den eller de kommuner, som med bidrag af statsmedel anlagt ny väg, att den samma underhålla, till dess annorlunda blifvit bestämmt. Detta åliggande medför ofta tvister mellan de i väganläggningen deltagande kommunerna, då dessa äro flera, och innebär för öfrigt i hvarje

fall en obillighet, alldenstund icke blott de, som anlagt vägen, utan i allmänhet hela distriktet har nytta af den samma. På grund häraf torde med ändring af väglagens § 19 den bestämmelsen böra i lämpligt sammanhang i lagen inflyta, att, så snart ny väg, som blifvit med bidrag af statsmedel anlagd, blifvit af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen afsynad och godkänd, dess underhåll skall öfvertagas af distriktets väggassa, till dess vid ny vägdelning annorlunda bestämmes.

En liknande föreskrift är äfven önskvärd beträffande underhållet af broar, som tillhöra indelta allmänna landsvägar. Till följd af den tidsutdrägt, som ofta är förenad med tillämpningen af andra punkten af väglagens § 33, då öfverenskommelse icke kunnat i godo träffas mellan väghållningsskyldig och egare af mark, der denne vill taga väglagningsämne, är önskligt, att häradsrättens befattning härmed upphör och frågans afgörande uppdrages åt gode män. Den ifrågavarande punkten kunde då lämpligen erhålla följande lydelse:

»Vill någon å annan mark taga sand, grus eller sten till vägs underhåll, och kan öfverenskommelse med jordegaren icke träffas, så hänskjutes frågan till afgörande af tre gode män, hvilka skola bestämma dels, hvarest nämnda väglagningsämnen må tagas, dels ersättningen därför. Dessa gode män utses sålunda, att jordegaren väljer en, den väghållningsskyldige en och distriktets vägstyrelse den tredje; om någondera parten icke inom fjorton dagar efter tillsägelsen väljer god man, så eger kronofogden i orten välja sådan i den tredskandes ställe. Gode männens beslut gälle minst i tio år eller till dess före denna tid ny vägdelning afslutats. Gode männen åtnjuta ersättning för resor och tidsspillan, såsom för nämndemän är stadgadt i fråga om extra förrättningar.»

I 35 § synes böra intagas föreskrift om ersättning till de nämndemän, som vid vägsyn biträda, och bör denna ersättning utgå ur väggassan samt bestämmas efter samma grunder som den till ledamöter i egodelningsrätt utgående ersättning.

I 47 § torde tydliga föreskrifter om *sammankallandet* af de väghållningsskyldige till val af ledamöter i särskilda nämnden böra inflyta, hvarigenom senare punkten af denna § skulle få följande lydelse:

»Sådant val verkställes i distrikt, innefattande endast en kommun, på sätt för val å kommunalstämma finnes stadgadt och på kallelse af kommunalstämmans ordförande, dock att röstvärdet beräknas efter väg-

fyrktal, men i andra distrikt genom dertill i enahanda ordning utsedda valmän, en för hvarje kommun, hvilka valmän sammanträda, om distriktet utgöres af härad eller del deraf inför häradsrätten på kallelse af vederbörande domhafvande och eljest inför Konungens befallningshafvande eller annan af Konungens befallningshafvande bestämd myndighet och på kallelse af den myndighet, som valet förrättar; skolande härvid för hvarje kommuns valman röstvärdet beräknas efter kommunens sammanlagda vägfyrktal.»

Då ovisshet råder beträffande skyldigheten att bestrida kostnaden för offentliggörandet af uppskattningsinstrumentet, hvarom i § 51 stadgas, böra i nämnda § orden »som låter i länskungörelserna offentliggöra detsamma» utbytas mot orden »som låter i länskungörelserna på statsverkets bekostnad offentliggöra detsamma».

Som bekant, har ordet »ombud» i § 58 än tolkats såsom af kommunerna valda ombud, än såsom fullmäktige för enskilda väghållningsskyldige. Ett förtydligande lärer väl här vara nödvändigt, och torde dervid den senare tolkningen böra få företrädet. Tillika bör då föreskrifvas, att ombuden sjelfva böra vara inom distriktet väghållningsskyldige samt att ingen må på grund af fullmagt rösta för mer än *en* väghållningsskyldig.

I § 61 torde böra föreskrifvas, att äfven vägfyrktalslängder skola af häradsskrifvaren upprättas. För närvarande råder ovisshet om, huruvida vägfyrktalslängderna skola upprättas af denne tjänsteman eller af vederbörande kommunalnämnd.

I § 37 torde böra föreskrifvas, att, när för sådan framställning, hvarom §:ns första punkt handlar, taxeringsbevis hos häradsskrifvare begäres, *gemensamt* sådant för samtliga sökande skall på begäran utfärdas.

På grund af det anförda tillåter jag mig att härmed hemställa,

att Riksdagen måtte besluta uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville låta företaga en fullständig revision och omarbetning af gällande väglag, hvarvid öfvan framställda önskningsmål måtte vinna beaktande.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 20 januari 1898.

J. Bengtsson.